Cena zł 10.—

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Aprowizacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej w Poznaniu

Rok I | 8 grudnia 1945 | Nr 2

Nowe formy organizacyjne przemysłu

W związku z przemianami społecznymi i gospodarczymi, których jesteśmy obecnie świadkami, uległy również znacznym przekształceniom formy organizacyjne przemysłu. Upaństwowienie wzgl. przejęcie pod zarząd państwowy znacznej ilości przedsiębiorstw przemysłowych z jednej strony, z drugiej zaś daleko idąca ingerencja państwa we wszelkich dziedzinach życia gospodarczego spowodowały, że aparat administrujący przemysłem państwowym oraz roztaczający opiekę i kontrolujący przemysł pozostały — znacznie się rozszerzył, nie mogąc pomieścić się w szczupłych przedwojennych ramach organizacji. Z dawniejszego Ministerstwa Przemysłu i Handlu wyłączono sprawy handlowe, którymi zajęło się nowoutworzone Ministerstwo Aprowizacji i Handlu. Sprawy przemysłowe podlegają obecnie Ministerstwu Przemysłu jako instancji najwyższej a w poszczególnych województwach zajmują się nimi Wydziały Przemysłowe Urzędów Wojewódzkich, które dostosowano pod względem organizacyjnym do nowych warunków i potrzeb.

Wydziały Przemysłowe Urzędów Wojewódzkich mieszczą obecnie w sobie dwa urzędy, złączone ze sobą unią personalną. Kieruje nimi naczelnik wydziału. Pierwszym urzędem jest II instancja rzemysłowa, której zakres działania odpowiada mniejwięcej zakresowi przedwojennych Wydziałów Przemysłowych z wyłączeniem spraw dot. przedsiębiorstw handlowych i opiera swe funkcje na obowiązującym dotąd prawie przemysłowym. Agendy tych wydziałów zostały jednak rozszerzone stosownie do obecnej struktury gospodarczej i politycznej państwa. Znajdujemy więc w nich referaty, których obowiązkiem jest kontrolować życie spółdzielczo-przemysłowe oraz przemysł prywatny. Drugi urząd, zwany Dyrekcją Przemysłu Miejscowego jest instytucją, zrzeszającą w sobie wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe państwowe i pozostające pod zarządem państwowym, które nie zostały zaliczone i włączone do Centralnych Zarządów Przemysłowych.

Centralne Zarządy Przemysłowe skupiają w sobie zakłady przemysłowe o poważnym znaczeniu, najczęściej takie, które decydują za pośrednictwem swej produkcji o potencjale obronności lub mocy państwowej, a więc placówki o znaczeniu kluczowym, w przeciwieństwie do zakładów przemysłowych o znaczeniu lokalnym, zorganizowanych w ramach Dyrekcji Przemysłu Miejscowego.

Zadaniem Dyrekcji Przemysłu Miejscowego jest jaknajbardziej skoncentrowana i maksymalnie wydajna administracja i kierownictwo powierzonych jej przedsiębiorstw i to za pośrednictwem Wojewódzkich Zjednoczeń Branżowych i Centrali Zaopatrzenia i Zbytu.

Wojewódzkie Zjednoczenia Branżowe jednoczą w sobie przedsiębiorstwa przemysłowe jednej branży lub grupę branż pokrewnych. W zależności od stopnia uprzemysłowienia poszczególnych województw jest ich mniej lub więcej a od rodzaju przemysłu — jaki w danym województwie jest reprezentowany zależy jakie Zjednoczenia Branżowe w danej Dyrekcji Przemysłu Miejscowego ustanowiono. We województwie poznańskim posiadamy ich pięć i to: hut szkła, metalowo-elektryczne, chemiczne, budowlane i przemysłu różnego. Wojewódzkie Zjednoczenia Branżowe zajmują się planowaniem produkcji, kontrolą jej przebiegu, celowością inwestycyj maszynowych i warsztatowych oraz odpowiedzialne są za administrację przedsiębiorstw.

Centrala Zaopatrzenia i Zbytu, jak sama nazwa wskazuje, zajmuje się zakupem i sprzedażą tworząc jedyne i wyłączne źródło nabycia i zbytu dla przedsiębiorstw państwowych lub będących pod zarządem państwowym. Celem i zadaniem Centrali jest zaopatrywanie podległych jej przedsiębiorstw w niezbędne surowce, materiały opałowe i pędne oraz dysponowanie całkowitą produkcją zrzeszonych placówek przemysłowych, przez lokowanie jej na rynku po cenach jaknajbardziej korzystnych ale równocześnie godziwych. Zakłady przemysłowe płacą Centrali 6% od

W niniejszym numerze:

Nr 3 „Tygodnika Gospodarczego"

poświęcony będzie jako numer specjalny aktualnym zagadnieniom podatkowym.

W najbliższych numerach:

Zagadnienie zobowiązań przedwojennych — Zagadnienia bilansowe przedsiębiorstw prywatnych — Zagadnienie majątków opuszczonych i porzuconych

Stałe działy:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel

swoich obrotów. Z uzyskanych sum połowę przeznacza się na Zjednoczenie Branżowe a drugą połowę zatrzymuje Centrala. Te fundusze przeznacza Centrala Zaopatrzenia i Zbytu na własne urządzenia i środki transportowe, uposażenia, świadczenia ustawowe, opłaty administracyjne i różne koszty handlowe. Wpływy, które otrzymają Zjednoczenia Branżowe rozprowadzone będą w zależności od rozrostu administracyjnego i ilości przedsiębiorstw, wchodzących w skład Zjednoczenia.

Na prowincji, w poszczególnych powiatach wielkość i obsada Wydziałów Przemysłowych przy starostwach uzależnione są od stopnia uprzemysłowienia powiatu. W każdym Wydziale Przemysłowym urzęduje jednak delegat Dyrekcji Przemysłu Miejscowego.

Odrębnie zorganizowany jest przemysł prywatny w ramach zrzeszeń przemysłowych i izb przemysłowo-handlowych. Szczegółowemu omówieniu form organizacyjnych przemysłu prywatnego poświęcamy poniżej osobny artykuł.

Te nowe formy organizacyjne przemysłu krajowego mają na celu roztoczenie nad wszystkimi placówkami czujnej kontroli, dzięki której państwo będzie mogło prowadzić gospodarkę planową i dostosowaną do ram rzeczywistych potrzeb państwowych i społecznych.

Tadeusz Pasikowski

Organizacja przemysłu prywatnego

Istnienie i rola przemysłu prywatnego w ramach nowego ustroju społeczno-gospodarczego zastały przesądzone w sensie pozytywnym — oczywiście w określonych przez politykę gospodarczą Państwa ramach. Świadczy o tym Manifest lipcowy Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, który mówi:

„Własność, zrabowana przez niemców poszczególnym obywatelom, chłopom, kupcom, rzemieślnikom, *drobnym i średnim przemysłowcom*, instytucjom i kościołowi będzie zwrócona prawowitym właścicielom...”

Jasno wypowiedział się w tej sprawie również Przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, Minister Przemysłu H. Minc w swoim przemówieniu, wygłoszonym w dniu 4. 5. 1945 r. na posiedzeniu K. R. N.:

„Jeżeli chodzi o dziedzinę handlu, rzemiosła, *drobnego i średniego przemysłu*, to Rząd stoi na stanowisku, że równolegle do rozwoju spółdzielczości sytuacja inicjatywy prywatnej, zniszczonej przez rabunek niemiecki, jest rzeczą pożądaną i celową. Ze zrozumiałych względów, w momencie wyzwolenia kraju, dla zabezpieczenia przed rabunkiem i rozdrapaniem przez elementy spekulacyjne, przeszła pod zarząd państwowy znaczna ilość przedsiębiorstw handlowych, rzemieślniczych, drobnych i średnich zakładów przemysłowych. Trzeba jednakże zrozumieć, że to co było dobre i celowe w pierwszych tygodniach po wyzwoleniu, przestaje być dobrym i celowym obecnie, gdy dążymy do coraz większej normalizacji życia gospodarczego.

Państwo nie pretenduje do tego, by rządzić bezpośrednio drobnym i średnim przemysłem, rzemiosłem czy olbrzymią większością handlu. Wręcz przeciwnie. Państwo uważa, że włączenie w skład zjednoczeń przemysłowych o ogólnopaństwowym znaczeniu drobnych przedsiębiorstw utrudnia i hamuje pracę tych zjednoczeń, absorbuje ich uwagę, odrywając od zasadniczych zadań kierowania wielkim przemysłem, nie dając jednocześnie możliwości rozwinięcia w pełni sił produkcyjnych w kraju.

Dlatego trzeba, by jak najprędzej zakłady handlowe oraz większość drobnych, średnich zakładów przemysłowych i rzemieślniczych wyszły spod kompetencji zjednoczeń o charakterze ogólnopaństwowym i zostały przekazane ich dawnym właścicielom, bądź też w wypadku, o ile są bezpańskie, na warunkach dzierżawy — spółdzielczości, względnie inicjatywie prywatnej.

Jeżeli chodzi o przemysł prywatny, to niewątpliwie, nie bacząc na trudności zaopatrzenia w surowce i paliwo w nowych zmienionych warunkach gospodarczych, znajdzie on możliwości rozwoju w drodze zawierania umów z odpowiednimi organami państwowymi za dostarczenie części swojej produkcji po cenach sztywnych.

Tak więc model gospodarczy nowej, demokratycznej Polski rezerwuje możliwości rozwoju dla elementów gospodarki indywidualnej. Wynika to zresztą z naszej ogólnej postawy politycznej, postawy frontu narodowego, obejmującego wszystkie warstwy narodu, frontu zwróconego przeciwko garstce obszarników i wielkich potentatów kapitału finansowego. O tym charakterze naszej demokratycznej Polski, o tym jej modelu gospodarczym nie należy nigdy zapominać w praktycznej działalności”.

Jest rzeczą oczywistą, że przemysł prywatny w swych formach organizacyjnych musi dostosować się do zasadniczych linij wytycznych nowego układu stosunków gospodarczych, by znaleźć dla siebie właściwe miejsce, jako jeden z elementów odbudowy gospodarczej Polski. Na tym miejscu pragniemy nakreślić organizację przemysłu prywatnego w chwili obecnej.

Przemysł prywatny zorganizowany jest całkowicie odrębnie od przemysłu państwowego wzgl. pozostającego pod zarządem państwowym. Ta odrębność organizacyjna przemysłu prywatnego idzie zresztą po linii zasad, ustalonych przez Ministerstwo Przemysłu, które wyraźnie stwierdziło, że przemysł prywatny winien być zorganizowany poza Zjednoczeniami Przemysłowymi przemysłu państwowego. Uzasadnia to zresztą odmienna struktura przedsiębiorczości państwowej i prywatnej.

W odniesieniu do przedsiębiorstw przemysłu prywatnego Wydziały Przemysłowe pozostają władzą administracji przemysłowej w rozumieniu prawa przemysłowego. Poza tym poleca im również okólnik Ministra Administracji Publicznej i Ministra Przemysłu z dnia 2 czerwca 1945 r. „roztaczanie opieki nad przemysłem spółdzielczym i prywatnym, w kierunku zapewnienia temuż przemysłowi *warunków należytego rozwoju*”.

Reprezentacją interesów zawodowych i gospodarczych przemysłu prywatnego (co pozytywnie stwierdza instrukcja Nr 1/1 Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego w punkcie III. 3) są izby przemysłowo-handlowe, będące organami samorządu gospodarczego. Izby przemysłowo-handlowe posiadają charakter publiczno-prawny. Organizacja ich opiera się na przepisach rozporządzenia Prezydenta R. P. z 15 lipca 1927 r. Izby stanowią organizację przemysłu prywatnego o charakterze przymusowym i obejmują *całość przemysłu prywatnego* w poszczególnych okręgach.

Dobrowolną organizacją są natomiast poszczególne zrzeszenia przemysłowe, które powstały przed wojną na podstawie przepisów Działu V prawa przemysłowego celem popierania przemysłu pod względem technicznym i gospodarczym oraz pozyskiwania krajowych i zagranicznych rynków zbytu, jak również celem obrony interesów gospodarczych zrzeszonych. Te zrzeszenia przemysłowe o przedwojennej tradycji organizacyjnej w szeregu wypadkach podjęły przerwaną w okresie wojennym działalność i pracują obecnie w ścisłym kontakcie z izbami przemysłowo-handlowymi. Do tego typu organizacyj gospodarczych, opierających się na zasadzie dobrowolnego członkostwa, należy na terenie Wielkopolski — Związek Przemysłowców na woj. poznańskie.

W związku z realizowaniem w Polsce gospodarki planowej okazało się rzeczą konieczną uwzględnienie również i przemysłu prywatnego w tych zagadnieniach, które w związku z gospodarką planową się nasuwają. To też okólnik Nr 142 Ministra Przemysłu z dnia 16 sierpnia 1945 r. przekazuje odnośnie przedsiębiorstw przemysłu prywatnego izbom przemysłowo-handlowym następujące czynności:

a) ujęcie zakładów pracy w zrzeszenia branżowe w zakresie terytorialnym poszczególnych izb przemysłowo-handlowych. Na tej zasadzie izby winny organizować zrzeszenia branżowe np. przemysłu metalowego, włókienniczego, skórzanego itp.;
b) współudział w ogólnych pracach przy ustalaniu programu planowej produkcji;
c) kontrolę wykonania planów produkcji, zatwierdzonych przez Departament Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego oraz Rzemiosł w Ministerstwie Przemysłu.
d) współudział w zaopatrywaniu w surowce i materiały zrzeszonych zakładów pracy w ścisłym współdziałaniu

z Departamentem Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł oraz Departamentem Zaopatrzenia w Ministerstwie Przemysłu;

e) organizowanie zbytu na zasadach, które będą oddzielnie ustalone.

Jak z powyższego wyliczenia widać, został przemysł prywatny za pośrednictwem samorządu przemysłowo-handlowego włączony do całokształtu państwowej gospodarki planowej. W tej chwili toczą się intensywne prace nad realizacją zadań, zleconych przez okólnik nr 142 izbom przemysłowo-handlowym, które posiłkować się będą w tym zakresie również już istniejącymi zrzeszeniami przemysłowymi.

Leopold Gluck

Związek Przemysłowców na woj. poznańskie

Związek Przemysłowców na wojew. poznańskie jest kontynuatorem czynności byłego Związku Fabrykantów w Poznaniu. Jako taki ma poważne zasługi przy organizacji przemysłu polskiego w b. dzielnicy pruskiej przed pierwszą wojną światową, a po pokoju wersalskim przysłużył się w poważnej mierze do odniemczenia i zorganizowania drobnego i średniego przemysłu wielkopolskiego.

W miesiącu wrześniu br. obchodził Związek 35-lecie swego istnienia. Przystosowując swe czynności do wymogów chwili obecnej, jednoczy on w myśl wskazań Ministerstwa Przemysłu drobny i średni przemysł prywatny na terenie okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. W myśl zleceń tejże Izby grupuje przemysł prywatny w sekcjach branżowych. W związku z tym zmieniona została nazwa „Związek Fabrykantów w Poznaniu", na zebraniu walnym w dniu 8 września br. na odpowiadającą bardziej zadaniom dzisiejszym, mianowicie na „Związek Przemysłowców na województwo poznańskie".

Dotychczas zorganizowane zostały następujące branże przemysłowe:

1. sekcja metalowców
2. sekcja spożywcza
3. sekcja świeczkarska i wyrobów woskowych
4. sekcja drzewna dla przemysłu przetwórczego
5. sekcja chemiczno-farmaceutyczna
6. sekcja papiernicza.

Przewidywane są jeszcze następujące sekcje:

a) sekcja włókienniczo-odzieżowa
b) sekcja przemysłu tartaczniczego
c) sekcja ceramiczna
d) sekcja skórnicza.

Utworzenia tych sekcyj należy spodziewać się jeszcze do końca br. Nadto przystąpią do Związku Przemysłowców istniejące zrzeszenia na terenie Wojew. Poznańskiego, mianowicie: Korporacja Budowlana, Zrzeszenie Młynarzy, Zrzeszenie Przemysłu Graficznego.

Związek Przemysłowców, łącząc przedsiębiorstwa przemysłu prywatnego ma na celu:

1. współpracę przy przeprowadzeniu planowej gospodarki w myśl wymogów życia gospodarczego całej Polski,
2. ułatwianie przy uzyskiwaniu surowców,
3. umożliwienie zbytu wytworów przemysłu prywatnego,
4. wzmożenie rozwoju ogólnego przemysłu prywatnego jak i
5. ochronę poszczególnych swych członków.

Prezesem Związku jest zasłużony na terenie tutejszym przemysłowiec i społecznik ob. Franciszek Maciejewski z Poznania.

Członkiem Związku może być każda osoba fizyczna lub prawna, będąca właścicielem przedsiębiorstwa przemysłowego, każde przedsiębiorstwo przemysłowe oraz osoby, które albo wskutek zawodu albo wskutek udziału finansowego w przedsiębiorstwie przemysłowym są zainteresowane w celach Związku. Członkami mogą być również Związki Przemysłowe o zadaniach pokrewnych. Terenem działania Związku jest okręg Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, a na podstawie polecenia ob. Wojewody Związek weźmie w specjalną opiekę przedsiębiorstwa prywatne, powstające na Ziemi Lubuskiej.

Związek ma swoją siedzibę w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31, pokój 18. Telefonicznie uzyskać można połączenie przez centralę Izby, a więc nr nr 23-65, 23-66 i 78-62.

Stosunek Zjednoczeń Przemysłu Miejscowego do przedsiębiorstw prywatnych

Już okólnikiem z dnia 15 maja 1945 r. Nr 116, skierowanym do Centralnych Zarządów Przemysłu, Wojewódzkich Wydziałów Przemysłowych i Zjednoczeń Przemysłu — uregulowało Ministerstwo Przemysłu stosunek wzajemny zjednoczeń przemysłowych i przedsiębiorstw przemysłu prywatnego. W okólniku tym czytamy:

„Doszło do wiadomości Ministerstwa Przemysłu, że w niektórych okręgach Zjednoczenia Przemysłu obejmują nietylko przedsiębiorstwa stanowiące własność państwową, albo znajdujące się pod zarządem państwowym, ale także przedsiębiorstwa prywatne.

W związku z tym Ministerstwo Przemysłu wyjaśnia podległym sobie organom, że przedsiębiorstwa prywatne w żadnym razie nie mogą być objęte organizacjami Zjednoczeń Przemysłowych. Przedsiębiorstwa stanowiące własność prywatną kierowane są wyłącznie przez swoich właścicieli a Zjednoczeniom Przemysłowym żadna ingeracja w stosunku do przedsiębiorstw prywatnych nie przysługuje. Przedsiębiorcy prywatni mają swobodę inicjatywy w uruchamianiu i organizowaniu swoich przedsiębiorstw".

Ostatnio Ministerstwo Przemysłu roztrzygnęło również sprawę ewentl. członkostwa dobrowolnego przedsiębiorstw i zakładów przemysłu prywatnego w Zjednoczeniach Przemysłu Miejscowego. Do zjednoczeń przemysłowych mogą po myśli tego rostrzygnięcia należeć w charakterze członków *wyłącznie* zakłady przemysłowe państwowe lub pod Tymczasowym Zarządem Państwowym.

Zjednoczenia Przemysłu Miejscowego mogą być zatem z zakładami i przedsiębiorstwami przemysłu prywatnego i spółdzielczego *jedynie w stosunkach handlowych* (umowa o dostawę produkcji, zaopatrzenie, sprzedaż i odbiór produkcji).

Rozgraniczenie uprawnień przemysłowych w budownictwie

Ustawodawstwo polskie obwarowało cały szereg zajęć natury przemysłowej systemem koncesyjnym w postaci bądź to typowej koncesji (np. przedsiębiorstwa instalacyj gazowych, wodociągowych, elektrycznych), bądź karty rzemieślniczej (np. szewc, krawiec, piekarz, stolarz). Ta ustawowa selekcja uprawnionych, jeśli ma mieć istotny sens, nie powinna dopuszczać do wykonywania przemysłu lub rzemiosła danego rodzaju przez osoby do tego nieuprawnione, t. j. nie posiadające koncesji względnie karty rzemieślniczej. Majster szewski, który uzyskał kartę rzemieślniczą na prowadzenie rzemiosła szewskiego, musi mieć pewność, że karta rzemieślnicza chroni szewstwo przed wciskaniem się do tego zawodu elementów nieuprawnionych i że ochrona ta istnieje nie tylko na papierze. Instalator, któremu wydano koncesję po dokładnym zbadaniu jego kwalifikacyj fachowych i moralnych, nie powinien mieć wątpliwości co do istotnego znaczenia aktu koncesyjnego. Wątpliwości takie nasuwają się uprawnionemu, gdy się przekonuje, że można zakładać instalacje równie dobrze i bezkarnie bez koncesji.

Nielegalne wykonywanie różnych zajęć przemysłowych i rzemieślniczych rozszerzyło się w okresie powojennym bardzo poważnie. W licznych wypadkach „sprawcy" nie

działają w złej wierze; nie są oni poprostu świadomi nielegalności swej pracy zarobkowej. Ta nieświadomość występuje bodajże najjaskrawiej w budownictwie. Przyczynia się do tego w wielkiej mierze skomplikowany nieco podział uprawnień przemysłowych poszczególnych gałęzi zawodowych, czynnych w tej dziedzinie.

W całym budownictwie odróżniamy prawnie trzy kategorie zawodów, przy czym każda z tych kategorii ma w ustawodawstwie ściśle określony zakres funkcji gospodarczo-zarobkowych.

Do kategorii pierwszej należą budowniczowie i architekci. Ich „praca zawodowa" nie jest przemysłem w rozumieniu prawa przemysłowego (art. 2) i przepisom tego prawa nie podlega. Stosunki prawne budowniczych i architektów są uregulowane w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej zdnia 16. II. 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli. Według tych przepisów budowniczy (architekt) jest uprawniony do wykonywania planów (projektów) robót budowlanych i do kierowania tymi robotami.

Druga kategoria zawodowców, czynnych w budownictwie, to „przedsiębiorcy budowlani". Na czym polega ich uprawnienie przemysłowe? Przedsiębiorca budowlany w swoim charakterze ma jedynie prawo przyjmowania zamówień na prace budowlane i niejako tylko dostarczanie dzieł budowlanych według otrzymanego planu, za umówionym wynagrodzeniem i w ustalonym terminie. Zajęcie zarobkowe przedsiębiorcy budowlanego jest „przemysłem" w rozumieniu prawa przemysłowego i podlega zgłoszeniu u władzy przemysłowej I instancji, która wydaje zgłaszającemu „potwierdzenie zgłoszenia przemysłu", nie zaś kartę rzemieślniczą albo koncesję (wolny przemysł).

Do kategorii trzeciej należą rzemieślnicy budowlani, a więc: murarze, cieśle, kamieniarze, dekarze, stolarze, ślusarze, szklarze, instalatorzy gazowi, wodociągowi, elektryczni i kanalizacyjni itd. Ich uprawnienie polega na praktycznym wykonywaniu poszczególnych części budownictwa, wchodzących w zakres ich specjalności.

Z powyższego rozgraniczenia wynika co następuje: Uprawnienie zawodowe budowniczego jest uprawnieniem podmiotowym o charakterze czysto osobistym i nie obejmuje prawa prowadzenia ani przedsiębiorstwa budowlanego, ani też jakichkolwiek rzemiosł budowlanych (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13. VI. 1932 II 3. K. 225/32).

Jeżeli zatem budowniczy w swoim charakterze — poza sporządzaniem projektów (planów) robót budowlanych — trudni się wykonawstwem tych robót (rzemiosła budowlane), to wychodzi poza ramy swych uprawnień zawodowych. Tych dalszych faz zarobkowych czynności budowlanych wolno budowniczemu podejmować się tylko w drodze zakontraktowania na podstawie umowy o dzieło samodzielnych rzemieślników, posiadających karty rzemieślnicze.

Oczywiście, że powyższe rozgraniczenie ma w licznych wypadkach znaczenie teoretyczne, wiele bowiem osób z legalnym tytułem budowniczego łączy w swoich rękach wszystkie powyższe trzy kategorie uprawnień w ten sposób, że — poza uprawnieniem do tytułu budowniczego i do prowadzenia „przedsiębiorstwa budowlanego", posiadają one tytuł mistrza na kilka zawodów rzemieślniczych i odpowiednie karty rzemieślnicze. Te osoby są uprawnione do sporządzania projektów (planów) robót budowlanych, do prowadzenia przedsiębiorstwa budowlanego i do wykonywania różnych rzemiosł budowlanych.

Jeżeli natomiast budowniczy — poza uprawnieniem do sporządzania projektów budowlanych i do kierowania tymi robotami — nie posiada żadnych dalszych zezwoleń (karty rzemieślnicze, koncesje), może trudnić się wykonawstwem robót budowlanych tylko w ten sposób, że zakontraktuje do poszczególnych gałęzi budownictwa samodzielnych rzemieślników i to w drodze umowy o dzieło (a nie w drodze umowy o pracę).

Przedsiębiorca budowlany nie ma w swoim charakterze ani prawa sporządzania projektów, ani kierowania tymi robotami, ani też prawa ich wykonania. Projekty robót budowlanych sporządzać mu może tylko uprawniony budowniczy. Kierownictwo robotami budowlanymi również nie mieści się w ramach uprawnienia przedsiębiorcy budowlanego. Wykonywania różnych rzemiosł budowlanych może przedsiębiorca budowlany podejmować się w własnym zakresie tylko wtedy, gdy — poza „potwierdzeniem zgłoszenia" swego przedsiębiorstwa — posiada odpowiednie karty rzemieślnicze. W przeciwnym razie przedsiębiorca taki może wykonywać poszczególne rzemiosła tylko przez samodzielnych rzemieślników (umowa o dzieło).

W świetle tych rozważań, spółka budowlana o charakterze osobowości prawnej, mająca uprawnienie tylko do prowadzenia przedsiębiorstwa budowlanego, wchodzi w kolizję z prawem, jeżeli — poza przedsiębiorstwem budowlanym — trudni się wykonawstwem robót budowlanych przy pomocy własnych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Spółka budowlana, będąca osobą prawną, może trudnić się wykonawstwem robót budowlanych przy pomocy własnych pracowników najemnych tylko pod warunkiem, że w zarządzie spółki zasiadają osoby z uzdolnieniem zawodowym do prowadzenia rzemiosła danego rodzaju. W przeciwnym razie spółce takiej wolno wykonywać roboty rzemieślnicze tylko przez samodzielnych rzemieślników, zakontraktowanych umową o dzieło (art. 5 prawa przemysłowego).

W. G.

Nowe przepisy dotyczące pojazdów mechanicznych

Z dniem 15. XII. b. r. tracą ważność dotychczasowe **numery próbne**, wydawane przez Okręgowe Urzędy Samochodowe. Z powyższą datą będą dopuszczone do ruchu wyłącznie pojazdy mechaniczne zaopatrzone w stałe numery rejestracyjne i tylko nimi będzie można dokonywać przewozu osób lub towarów.

Tendencją Państwowego Urzędu Samochodowego (P. U. S.) w Warszawie jest, aby jak największa liczba pojazdów mechanicznych przez okres zimowy była unieruchomiona, ze względu na jak najdalej posuniętą oszczędność materiałów pędnych.

Do chwili obecnej zarejestrowano na terenie całego państwa na numerach stałych 20.000 samochodów, na próbnych 18.000. W tej liczbie ponad 20.000 samochodów stanowią samochody ciężarowe. Osiągnęliśmy zatem stan liczbowy z 1939 r., z tym, że stosunek obecny jest korzystniejszy na rzecz samochodów ciężarowych, co ma duże znaczenie dla życia gospodarczego.

Według oświadczenia P. U. S. rejestracja samochodów prywatnych jest przewidziana za 2 miesiące.

Samochody stare, o mniejszej wydajności, zużywające ponad przewidziane normy materiały pędne będą odrzucone przy przeglądzie technicznym.

Wniosek o rejestrację.

Ubiegający się o zarejestrowanie samochodu winni zaopatrzyć się w Okręgowym Urzędzie Samochodowym (w Poznaniu, ul. Pocztowa 9) w druki p. t. „Wniosek o rejestrację pojazdu mechanicznego" w dwuch egzemplarzach. Po prawidłowym wypełnieniu wniosku i dołączeniu aktu zdawczo-odbiorczego i aktu przekazania pojazdu mechanicznego, (komplety odnośnych druków można nabyć w Okręgowym Urzędzie Samochodowym), oraz zaświadczeń Dyrekcji Przemysłu Miejscowego, względnie Wojewódzkiego Wydziału Aprowizacji i Handlu lub Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, a dla firm prywatnych także Izby Przemysłowo-Handlowej, stwierdzających konieczność posiadania przez dane przedsiębiorstwo pojazdu mechanicznego, — złożyć należy wniosek w Okręgowym Urzędzie Samochodowym, który prześle odnośne akty do Państwowego Urzędu Samochodowego w Warszawie. Przewiduje się, że w ciągu 14 dni, w razie, gdy nie zajdą nieprzewidziane przeszkody, rejestracja zostanie załatwiona Osoby, które spełniły przepisane formalności przy otrzymaniu dotychczasowego numeru próbnego, nie potrzebują tego czynić powtórnie. Wskazanym jest tylko upewnić się, czy Okręgowy Urząd Samochodowy wysłał wniosek do Państwowego Urzędu Samochodowego w Warszawie. Dotychczas, zanim przystąpiło się do rejestrowania pojazdu, trzeba było uzyskać uprzednio zgodę (etat) odnośnego Ministerstwa, któremu dane przedsiębiorstwo podlegało. Obecnie sprawa ulega o tyle uproszczeniu, że będzie zgóry przyznana przez dane Ministerstwo pewna liczba etatów, w ramach których będzie można prowadzić gospodarkę samochodami — **bez każdorazowego zwracania się o zgodę do Ministerstwa.**

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu otrzymała zlecenie przygotowania projektu etatów przewidywanych dla przemysłu i handlu prywatnego za pośrednictwem organizacyj przemysłowych i handlowych.

Zasady korzystania z nowych numerów próbnych.

Państwowy Urząd Samochodowy opracował „Zasady korzystania z numerów próbnych dla pojazdów mechanicznych", które poniżej podajemy do wiadomości zainteresowanym:

W oparciu o par. 30 rozporządzenia o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych z dnia 27 października 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 616) Państwowy Urząd Samochodowy wprowadza nowe zasady korzystania z próbnych numerów dla pojazdów mechanicznych a mianowicie:

1. Zaświadczenia na numery próbne wystawiane są wyłącznie w celu doprowadzenia pojazdów mechanicznych do przeglądu technicznego i rejestracji oraz odprowadzenia ich z powrotem do miejsca postoju. Zaświadczenie na numer próbny określa dokładnie trasę przejazdu.

Wystawienie zaświadczenia na numer próbny może nastąpić jedynie po złożeniu wniosku o rejestrację, zatwierdzonego przez upoważnioną do tego instytucję centralną.

2. Zaświadczenia na numery próbne wystawiane są na okres 3-ch do 7 dni, w zależności od odległości dzielącej miejsce postoju pojazdu mechanicznego od siedziby urzędu, w którym ma być dokonany przegląd techniczny, będący warunkiem rejestracji oraz od miejscowych warunków komunikacyjnych. Termin ten nie może być w żadnym przypadku prolongowany.

Pojazdami mechanicznymi, zaopatrzonymi w próbne znaki, **nie wolno jest dokonywać przewozów osób lub towarów.**

3. Pojazdy mechaniczne, pochodzące z przydziału, dokonanego za pośrednictwem Państwowego Urzędu Samochodowego z dostaw zagranicznych, zaopatrywane są — jednocześnie z ich wydaniem — w zaświadczenia na numer próbny ważny na okres 25 dni i uprawniające do wykonywania niezarobkowych przewozów na obszarze całego Państwa.

4. Pojazd mechaniczny, który ma być użyty na drodze publicznej na podstawie zaświadczenia na numer próbny, musi być zaopatrzony w przepisowe tablice ze znakami próbnymi (czarna tablica, żółte znaki „PR" i numer).

5. Ważne są jedynie zaświadczenia na numery próbne, zaopatrzone w pieczęć Państwowego Urzędu Samochodowego, a nie jak dotychczas — w pieczęcie Okręgowych Urzędów Samochodowych lub Powiatowych Urzędów Samochodowych.

6. Winni używania pojazdów mechanicznych, niezaopatrzonych w karty ewidencyjne bądź w zaświadczenia na numery próbne i tablice ze znakami próbnymi, lub też korzystający z zaświadczenia na numer próbny, niezgodnie z warunkami w nim wyszczególnionymi (przeterminowanie zaświadczenia na numer próbny, wykonywanie przewozów itp.) będą pociągani do odpowiedzialności karno-administracyjnej, pojazdy zaś będą zatrzymywane.

7. Zasady powyższe będą stosowane począwszy od dnia 1 grudnia 1945 r., a z dniem 15 grudnia 1945 r. tracą ważność wszystkie zaświadczenia na numery próbne, wystawione przed dniem 1 grudnia 1945 r.

8. Do czuwania nad wykonaniem powyższych zasad upoważniona jest Milicja Obywatelska i Główna Inspekcja Samochodowa P. U. S.

Mgr. T. W.

Zrzeszenia kupieckie po wojnie

Wznowienie przerwanej przez wojnę działalności zrzeszeń kupieckich w Wielkopolsce szło równolegle z rozwojem sytuacji ogólno-gospodarczej i z rozwojem charakteru obrotów towarowych. Z chwilą ustąpienia okupanta najpilniejszym problemem gospodarczym naszego rejonu był problem wyżywienia. Stąd też handel spożywczy pierwszy wznowił swą działalność. Nieskrystalizowane położenie kupca prywatnego z jednej, a z drugiej strony fakt zreglamentowania obrotu większością artykułów spożywczych wywołały samorzutną u kupców tej branży tendencję do zorganizowania się. W wyniku tego już z początkiem kwietnia br. wznowiło swą działalność Zrzeszenie Kupców Branży Spożywczej jako pierwsze ze zrzeszeń kupieckich w Wielkopolsce. Cele działalności Zrzeszenia w owej pierwszej fazie organizacyjnej najogólniej dałyby się ująć jako dążenie do wywalczenia kupcowi prywatnemu miejsca, usankcjonowania jego istnienia w powojennej strukturze gospodarczej naszego kraju oraz ustalenia formy, w jaki sposób kupiec prywatny ma być włączony w nową organizację gospodarstwa. Drugi zwłaszcza z tych motywów do chwili dzisiejszej nie przestaje tracić na aktualności i zagadnienia związane z formą i sposobem włączenia kupca prywatnego w ramy ogólno-krajowej gospodarki stanowią nić przewodnią, przewijającą się w działalności wszystkich organizacyj kupieckich.

W miarę ustalania się warunków gospodarczych zaczynają się obroty również w innych branżach, zaczynają się także prace wokół reaktywowania zrzeszeń ogólno-kupieckich, dalszych zrzeszeń branżowych oraz Wielkopolskiego Związku Zrzeszeń Kupieckich. Z początkiem lipca, przy wydatnej pomocy Izby Przemysłowo-Handlowej, podejmuje formalnie swą pracę Wielkopolski Związek Zrzeszeń Kupieckich. Fakt ten wybitnie przyczynił się do reaktywowania życia organizacyjnego kupieckiego, zwłaszcza ożywia się życie organizacyjne na prowincji.

Podkreślić należy, że przychylną atmosferę dla rozwoju organizacyj kupieckich wogóle stwarza okólnik Nr 25 Ministra Aprowizacji i Handlu. Akt ten aczkolwiek w zasadzie nie stwarza żadnego nowego stanu prawnego, a jedynie przypomina normy ustawodawcze z przed wojny obowiązujące, uzyskał już nazwę Magna Charta Libertatum prywatnego kupca. Kapitalne znaczenie tego okólnika polega na tym, że dopiero jego ukazanie się szczególnie w niższych komorkach administracji państwowej spowodowało zmianę nastawienia władz do handlu prywatnego w tym sensie, że istnienie handlu prywatnego nietylko że się toleruje, ale że handel prywatny wciąga się jako czynnik pozytywny do współpracy w odbudowie naszego gospodarstwa i że Zrzeszenia kupieckie działające na zasadzie polskiego prawa przemysłowego są organizacjami które handel prywatny we współpracy z władzami specjalnie reprezentują.

W tej atmosferze kupieckie życie organizacyjne podąża w dość raźnym tempie tak, że już na dzień 14 października br. Wielkopolski Związek Zrzeszeń Kupieckich obejmuje 41 zrzeszeń ogólno-kupieckich oraz 9 zrzeszeń branżowych, zrzeszających łącznie 3262 kupców, zaś odbyty tegoż dnia pierwszy powojenny Zjazd Delegatów kupiectwa wielkopolskiego stał się dzięki swemu niezwykle licznemu obesłaniu aktem manifestacji siły organizacyjnej kupiectwa. Poziomem obrad i powziętymi uchwałami wykazał obecnym na Zjeździe władzom z przedstawicielami Ministra Aprowizacji i Handlu oraz Wojewodą Poznańskim na czele, że handel prywatny istotnie chce być i może być czynnikiem jak najbardziej konstruktywnym w odbudowie kraju. Po Zjeździe Delegatów ruch organizacyjny nie traci na swym tempie rozwojowym. Liczba zrzeszonych kupców w najbliższym czasie dojdzie do 4000. W dniu 1. 12. 45. do Wielkopolskiego Związku Zrzeszeń Kupieckich należą 53 zrzeszenia ogólno-kupieckie, w tym 37 zrzeszeń w granicach woj. Poznańskiego z 1. 9. 1939 r., 9 zrzeszeń w powiatach do naszego województwa nowoprzyłączonych, 4 zrzeszenia na Pomorzu Zachodnim, i 7 zrzeszeń na Dolnym Śląsku. Niezależnie od zrzeszeń ogólno-branżowych w skład Związku wchodzi 10 zrzeszeń branżowych.

Nad zrzeszeniami kupieckimi na Dolnym Śląsku i na Pomorzu Zachodnim Wielkopolski Związek Zrzeszeń Kupieckich sprawuje mandat organizacyjny na mocy umowy z Naczelną Radą Zrzeszeń Kupieckich R. P. Stan ten znajduje odzwierciedlenie w spontanicznym odruchu kupiectwa tych okręgów, które chętnie garną się pod opiekę organizacyjną ośrodka poznańskiego, niezawsze nawet wiedząc o tym, że opieka ta Związkowi poznańskiemu powierzona została przez naczelną komórkę organizacyjną polskiego kupiectwa. Z chwilą gdy zrzeszenia kupieckie Dolnego Śląska i Pomorza Zachodniego nabędą właściwej siły powstaną na tych ziemiach samodzielne wojewódzkie Związki Zrzeszeń Kupieckich. Przeszkodą w życiu organizacyjnym na tych ziemiach są trudne warunki komunikacyjne tak, że mimo

obowiązywania na ziemiach przyłączonych przymusu organizacyjnego dla kupców, życie zrzeszeń kupieckich nie wszędzie wykazuje tam taki rozwój, jak w Wielkopolsce.

Jak wynika z tego, co dotychczas powiedziano, życie organizacyjne kupieckie w Wielkopolsce podąża dwoma torami: zrzeszeń ogólno-kupieckich i zrzeszeń branżowych. Wytworzył się pewien podział pracy pomiędzy obydwoma grupami zrzeszeń. A więc zrzeszenia ogólno-kupieckie zajmują się w pierwszym rzędzie zagadnieniami, mającymi znaczenie dla ogółu kupców w przekroju lokalnym danego miasta wzgl. rejonu. Najogólniej możnaby tu wyliczyć zagadnienie współpracy z władzami administracyjnymi i samorządowymi, interwencje u władz miejscowych na rzecz członków, sprawy oświatowe, charytatywne, dostarczanie materiałów Związkowi w sprawach ogólno-gospodarczych, transportowych, podatkowych itp.

Zakres pracy pozostał tu w zasadzie ten sam, co przed wojną, zmieniły się jednak znacznie rozmiary pracy. Podczas gdy przed wojną zarządy zrzeszeń kontaktowały się z władzami najwyżej kilkakrotnie w miesiącu, to dzisiaj kontakt ten musi być codzienny. Liczba zrzeszeń ogólnokupieckich już dawno przekroczyła znacznie liczbę powiatów w naszym województwie w granicach przedwojennych. W niedługim czasie wszystkie powiaty ziem nowo odzyskanych będą również miały swoje zrzeszenia.

Na drugim odcinku działalności Wielkopolskiego Związku Zrzeszeń Kupieckich, a więc w zrzeszeniach branżowych, praca jest niemniej ożywiona. W chwili obecnej zorganizowane są w ramach wojewódzkich nast. branże: hurt kolonialno-spożywczy, zbożowa, włókiennicza, papiernicza, restauratorzy i właśc. kawiarń, handel bydłem i trzodą, opałowa, hurtownicy win oraz branża żelazna, przy czym ta ostatnia rozpada się na sekcje specjalne, jak sekcja hurtowników żelaza i dźwigarów, sekcja kanalizacyjno-sanitarna, sekcja mechaniczno-rowerowa, sekcja narzędziowo-techniczna, sekcja artykułów elektro-technicznych oraz sekcja sprzętów kuchennych. Ponadto jako zrzeszenie branżowe m. Poznania istnieje liczne zrzeszenie Kupców Branży Spożywczej, obejmujące handel detaliczny tej branży.

Obecna struktura gospodarcza wytworzyła pewne warunki, które wywołują silniejszy pęd do organizacji branżowych aniżeli to można było obserwować przed wojną. I tak kupcy detaliści branży spożywczej jak wyżej wspomniano zorganizowali się m. i. pod naciskiem faktu reglamentacji towarowej w zakresie ich obrotu. Jest to specyficznie powojenny czynnik. Innym elementem, pobudzającym tendencje kupiectwa do łączenia się w zrzeszenia branżowe jest struktura organizacyjna i polityka zbytu Zjednoczeń Przemysłu Państwowego. Niektóre z tych Zjednoczeń posługują się w zbycie swych produktów siecią t. zw. uznanych hurtowni wzgl. siecią t. zw. zarejestrowanych kupców, których rejestr prowadzi dane Zjednoczenie. Tego rodzaju firmy prywatne w zakresie zbytu produktów danego Zjednoczenia są niejako przedłużeniem ramion Zrzeszenia w kierunku odbiorców, danej gałęzi przemysłu. Odnosi się to m. i. do branży opałowej, gdzie Centrala Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego posługuje się firmami licencjonowanymi przez Centralę. Podobna sytuacja istnieje w branży żelaznej, gdzie mamy szereg zjednoczeń wzgl. Central przemysłu państwowego, które w mniejszej lub większej mierze posługują się w dystrybucji swych artykułów firmami licencjonowanymi, wzgl. uznanymi. W hurtowym handlu spożywczym i w handlu papierniczym sytuacja zaczyna również kształtować się podobnie. W miarę wyczerpywania się starych zapasów towarowych i w miarę opierania się na towarze z bież. polskiej produkcji, ewolucja prawdopodobnie coraz wyraźniej toczyć się będzie po tej linii, gdyż można obserwować, że centralne organizacje przemysłowe państwowe wykazują w zakresie ogólnej organizacji zbytu tendencję do komunikowania się raczej ze zrzeszeniami kupieckimi branżowymi, aniżeli indywidualnie z poszczególnymi firmami.

Odmienną sytuację miało kupiectwo handlu rolnego. W zakresie handlu zbożem oraz w obrocie żywcem był okres na terenie naszego województwa że kupiectwu prywatnemu tych branż groziło całkowite wyeliminowanie z obrotów. Dzięki jednak zabiegom Zrzeszenia Kupców Zbożowych udało się najpierw uzyskać dopuszczenie do obrotu zrzeszonego kupiectwa branży zbożowej, a później dzięki zabiegom Zrzeszenia Kupców Handlujących Trzodą i Bydłem dopuszczona została do obrotu pewna ilość zrzeszonych kupców prywatnych. W jednym i drugim wypadku kupcy działają na zasadzie licencji wzgl. na zasadzie podobnej do licencji, z tym, że Zrzeszenia biorą całkowitą moralną odpowiedzialność za licencjatów. Jest to dalszym dowodem, jak dużą rolę w nowej organizacji naszego gospodarstwa odgrywają zrzeszenia kupieckie.

T. W.

Wyłączenie towarów UNRRA z wolnego obrotu handlowego

Zarządzenie Ministra Aprowizacji i Handlu z dn. 2 listopada 1945 r. (sygn. 202/45) wprowadziło zakaz handlu artykułami U.N.R.R.A. Podajemy poniżej pełne brzmienie tego zarządzenia:

„Na podstawie art. 32, 48, 49 ustawy z dnia 30 czerwca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30 poz. 200) zarządza się co następuje:

§ 1. Towary przywożone do Polski w ramach umów z U. N. R. R. A., a przeznaczone dla reglamentowanego zaopatrzenia ludności pracującej nierolniczej (żywność, odzież) podlegają przepisom wyżej powołanej ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych.

§ 2. Powyższe towary są zajęte na rzecz Państwa dla celów świadczeń rzeczowych ze skutkami przewidzianymi w art. 48 ustęp 3 t. j. nie mogą być w szczególności przedmiotem wolnego obrotu handlowego.

§ 3. **Za wprowadzenie do wolnego obrotu handlowego uważa się: zaofelowanie towaru osobom i przez osoby trudniące się handlem, wystawianie towarów w miejscach sprzedaży, jako to w sklepach, kioskach, na halach, w restauracjach, targowiskach itp.**

§ 4. Towary U. N. R. R. A. mogą się znajdować tylko w tych przedsiębiorstwach, które na zlecenie Ministerstwa Aprowizacji i Handlu dokonywują czynności rozdzielczych w zaopatrzeniu kartkowym. Na posiadanie artykułów U. N. R. R. A. przedsiębiorstwa te winny mieć odpowiednie dokumenty, wskazujące źródło pochodzenia. Dokumenty te na żądanie winny być okazane organom kontrolującym.

§ 5. Kto narusza przepisy niniejszego zarządzenia podlega ukaraniu z art. 92 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30 poz. 200).

§ 6. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia."

Równocześnie wyjaśnił Minister Aprowizacji i Handlu w okólniku z dnia 9 listopada 1945 r. skierowanym do władz administracyjnych, władz bezpieczeństwa publicznego i milicji, że przepis § 3 omawianego zarządzenia **nie ma zastosowania** do wypadków sprzedaży i zamiany otrzymanych w drodze przydziału artykułów żywnościowych i odzieżowych U. N. R. R. A. **przez osoby, które przydział otrzymały, innym osobom prywatnym.** Sprzedaż osobom zawodowo trudniącym się handlem, jak też i sprzedaż przez osoby zawodowo trudniące się handlem — artykułów U.N.R.R.A. **jest w każdym wypadku zakazana.**

Stosunki handlowe z zagranicą

Następujące firmy zagraniczne zgłosiły do Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu zainteresowanie w nawiązaniu stosunków handlowych z Polską:

Anglia. — Firma W. Wolff, London E. C. 3, I Lloyd's Avenue, poszukuje polskich eksporterów i importerów artykułów żywnościowych, paszy, nasion, nasion oleistych, zboża i chemikalii. Firma koresponduje w języku angielskim.

Belgia. — Firma L. De Roover, Anvers, Rue Lemmé 33, interesuje się importem do Polski: rudy manganowej, korundu, grafitu, ziemi okrzemkowej, szpatu fluorytu, talku i cyrkonu. Firma koresponduje w języku francuskim.

Czechosłowacja. — Firma Greif-Gama, Továrna na Kancelárské Potřeby A. S. Praha II, Petrská 29, zamierza wywozić do Polski: artykuły piśmienne jak: kalki, taśmy do

maszyn do pisania, tusze, poduszki stemplowe, farby biurowe itp., przywozić z Polski do Czech: bibułkę do wyrobu kalek, batyst surowy do wyrobu taśm do maszyn do pisania i oleje mineralne.

Firma Joža Andrlová, Praha V, Vaclavske Nam. 55 zamierza eksportować do Polski: różne tkaniny, wyroby dziane damskie i dziecięce.

Firma Jos. F. Günzel, Bor u C. Lipy, ofiaruje farby dla przemysłu szklanego i ceramicznego.

Z firmami czeskimi korespondować można w języku polskim.

Dania. — Firma Martin Kjeldgaard, Velje (Dania) interesuje się importem z Polski wszelkiego rodzaju drzewa rżniętego i heblowanego, materiałów budowlanych, dachówek.

Firma S. C. Sörensen A/S. Randers — poszukuje dostawców polskich w zakresie wszelkiego rodzaju materiałów budowlanych za wyjątkiem kamieni i drzewa, szczególnie zaś sprzętów sanitarnych dla przemysłu budowlanego. — Firmy duńskie korespondują w języku angielskim.

Norwegia. — Firma Harald Thögers, Oslo, Fr. Stangsgatan 46 b, zamierza wywozić z Polski do Norwegii groch jadalny i fasolę. Korespondencję należy prowadzić w języku angielskim.

Szwecja. — Fa. S. & S. Brodaty, Stockholm VI a, Birger Jarlsgatan 83 ofiaruje na dostawę ze Szwecji dla Polski nast artykuły: skóry łekkie, ekstrakty garbarskie, trany i tłuszcze dla przemysłu garbar kiego, tłuszcze wszelkiego rodzaju roślinne i zwierzęce, łój, tłuszcze kostne, kwasy tłuszczowe, kazeina etc., dla przemysłu mydlarskiego, technicznego itp., gotowe torby papierowe — dla przemysłu cementowego, odpadki wełniane — dla przemysłu włókienniczego, makulaturę — dla przemysłu papierniczego.

Artykuły, którymi interesuje się powyższa firma w zakresie wywozu z Polski do Szwecji: sól jadalna, bydlęca i dla celów technicznych. Chemikalia: siarczan amonu, saletra, salmiak, natron amonu, chlorek wapna płynny i stały, woda utleniona, kwas siarczany, soda kaustyczna, morfina surowa. Produkty węglowe i naftowe: smoła, asfalt, kreozot, parafina, wazelina. Odpadki zwierzęce i garbarskie: śrut kostny, mąka kostna, rogi, kopyta i odpadki rogowe, jelita, sierść bydlęca myta, szczecina sortowana i niesortowana, odpadki garbarskie, jelita suszone, łebki cielęce.

Z powyższą firmą szwedzką korespondować można w języku polskim.

Argentyna: — Towarzystwo dla Handlu z Polską na Amerykę Poł. Compania de Intercambio Comercial con Polonia Para America del Sur, Buenos Aires Robertson 756, interesuje się **przywozem z Polski** węgli, żelaza w sztabach, rur, drutu, gwoździ etc., bieli cynkowej, litoponu, dziegciu, dykty klejonej, w mniejszym zakresie papieru, artykułów emaliowanych, galanterii; **wywozem do Polski:** artykułów spożywczych, mięsnych, kazeiny do wyrobu kleju, ziół leczniczych i korzeni, naturalnych przypraw korzennych, herba mate, grzybów suszonych całych i krojonych. Firma powyższa koresponduje w języku polskim.

Stany Zjednoczone Am. Półn. — Firma L. Drexage Company, Ellio E. Simpson, New York 1 N. Y., Wiscousin 7, poszukuje firm polskich, które pragną nawiązać stosunki handlowe ze Stanami Zjednoczonymi Am. Półn., nie podając bliżej artykułów, które są przedmiotem jej zainteresowań. Firma koresponduje w języku angielskim.

Indie Brytyjskie. — Firma H. Fillunger & Co. Agents & Merchan Bombay, Post Box Nr 6751, interesuje się importem z Polski opon i dętek. Z firmą powyższą można korespondować w języku angielskim.

Bliższych informacyj może udzielić Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31.

W piątek, dn. 21 grudnia b. r. odbędzie się o godz. 12,30 na wielkiej sali posiedzeń Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, Plenarne Zebranie Izby. Obecność radców Izby obowiązkowa.

Przymusowa rejestracja umów o naukę w przemyśle i handlu

Lata wojny spowodowały znaczne luki w szeregach kupiectwa i przemysłu polskiego, to też uzupełnienie tych luk drogą szkolenia młodego narybku, przedstawia sprawę pierwszorzędnej wagi.

Zgodnie z postanowieniami prawa przemysłowego nadzór nad szkoleniem uczniów handlowych i przemysłowych sprawują izby przemysłowo-handlowe.

Warunki, tyczące się nauki, winny być w ciągu 4 tygodni po rozpoczęciu nauki obowiązkowo ustalone umową pisemną. Druki umów o o naukę, dostosowane do wymagań prawa przemysłowego nabyć można w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31 w cenie 10.— zł za komplet, składający się z 4-ch egzemplarzy. Po wypełnieniu oraz podpisaniu przez pryncypała, ojca, lub opiekuna nieletniego ucznia, względnie samego ucznia (o ile jest pełnoletni), druki należy przedłożyć w Izbie P.-H., gdzie po przejrzeniu i podpisaniu umowy przez Izbę, umowa zostaje wpisana do rejestru umów o naukę. Jeden egzemplarz umowy o naukę zatrzymuje Izba, a po jednym otrzymują pryncypał, uczeń i zrzeszenie do którego pryncypał należy. Opłata związana z czynnościami rejestracyjnymi w Izbie wynosi zł 20.—.

Czas nauki nie jest w handlu i przemyśle ustawowo ustalony, zwyczajowo wynosi jednak 3 lata, w których uczeń zobowiązany jest uczęszczać do szkoły dokształcającej. Pryncypał winien umożliwić uczniowi uczęszczanie do szkoły i czuwać nad jego regularnością. Obowiązuje zakaz bezpłatnego zatrudniania uczniów. Uczeń winien otrzymać wynagrodzenie według taryfy płac obowiązującej od dnia 1. 4. 1945 r., która ustala płacę procentową dla uczniów w zależności od lat nauki, według kat. VIII, t. j. 3,80 zł za godzinę, licząc w miesiącu 200 godzin roboczych:

w pierwszym roku nauki	25%,	t. j. zł	190.—	miesięcznie
„ drugim „ „	35%,	„ „	266.—	„
„ trzecim „ „	50%,	„ „	380.—	„

Ustawodawstwo gospodarcze

W Dzienniku Ustaw R. P. ukazały się ostatnio:

Nr 50 — poz. 279: Dekret z dn. 26. 10. 45. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. Warszawy.

Nr 50 — poz. 280: Dekret z dn. 26. 10. 45. o prawie zabudowy.

Nr 50 — poz. 281: Dekret z dn. 26. 10. 45. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny.

Nr 50 — poz. 283: Dekret z dn. 26. 10. 45. o uzupełnieniu ustawy z dn. 10. 3. 1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych.

Nr 50 — poz. 289: Dekret z dn. 26. 10. 45. o przekazaniu uprawnień Ministra Przemysłu i Handlu, wynikających z rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 22. 3. 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych Ministrowi Przemysłu.

Nr 50 — poz. 291: Dekret z dn. 13. 11. 45. o zmianie ustawy z dn. 22. 10. 1931 r. o opodatkowaniu piwa.

Nr 50 — poz. 292: Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 26. 10. 45. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31 Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR" Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Tel. 30-80 i oddz. Kraków Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 Konto P. K. O. — V - 4085 Cena numeru 10,— zł, prenumerata kwartalnie 100,— zł

Tłoczono w Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a K 9799